

**LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-1007 2, 6, 16, 17, 18, 18¹, 19, 20, 22, 24, 27, 29, 33, 34 STRAIPSNŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 18² STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO
(TOLIAU – ĮSTATYMO PROJEKTAS)
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 17, 18, 18¹, 19, 20, 22, 24, 27, 29, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 18² straipsniu įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 164, nuostatas dėl mokesčių sistemos struktūros tobulinimo ekonomikos augimui palankia kryptimi ir mokesčių bazės optimizavimo.

Nepaisant to, kad pastaraisiais metais buvo didinami Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme (toliau – Įstatymas) nustatyti neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau – NPD) ir papildomas neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau – PNP), mokesčių našta, tenkanti mažiausiai uždirbantiems asmenims, Lietuvoje vis dar atsilieka nuo Europos Sąjungos (toliau – ES) vidurkio: 2016 m. buvo 36,5 procento, t. y. 4 procentiniais punktais didesnė nei ES vidurkis (ES vidurkis 2016 m. buvo 32,5 procento), 2018 m., įgyvendinus šiuo Įstatymo projektu teikiamus siūlymus, Lietuvoje asmenims, uždirbantiems 50 procentų vidutinio darbo užmokesčio, mokesčių našta turėtų sumažėti iki 32,5 proc.

Šiuo metu galiojantis individualios veiklos pajamų apmokestinimas lemia netolygų mokesčių naštos paskirstymą priklausomai nuo veiklos rūšies, o ne nuo realaus individualios veiklos pelno, be to, praktikoje nuolat kyla ginčų dėl veiklos priskyrimo laisvųjų profesijų veiklai, iš kurios gaunamoms (uždirbamoms) pajamoms (atėmus leidžiamus atskaitymus) taikomas ne sumažintas 5 procentų, o 15 procentų gyventojų pajamų mokesčio tarifas.

Įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai – mažinti mokesčių našta mažiausias pajamas gaunantiems gyventojams, padidinant šiuo metu Įstatyme nustatytus NPD, įskaitant individualius NPD riboto darbingumo asmenims, atsisakyti PNP taikymo modelio, tolygiau paskirstyti mokesčių našta smulkiąjam verslui, peržiūrint individualios veiklos pajamoms taikomų pajamų mokesčio tarifų taikymo principus, taip pat spręsti kitus Įstatymo taikymo praktikoje kylančius klausimus.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Finansų ministerijos Mokesčių politikos departamento (direktorė – Audronė Misiūnaitė, tel. 239 0291) Mokesčių teisės skyriaus (departamento vyresnioji patarėja, laikinai atliekanti skyriaus vedėjo funkcijas, – Jūratė Laurikėnaitė, tel. 239 0151) vyriausiasis specialistas Evaldas Putrimas, tel. 219 9476.

3. Dabartinis teisinis įstatymo projekte aptartų teisinių santykių reglamentavimas

Pagal galiojančias Įstatymo nuostatas šiuo metu taikomas bendras 310 eurų NPD, 320 eurų ir 380 eurų NPD taikomas riboto darbingumo asmenims, taip pat 200 eurų PNP – už kiekvieną auginamą vaiką (įvaikį).

Pagal galiojančias Įstatymo nuostatas bendras 15 proc. tarifas taikomas apmokestinamosioms individualios veiklos pajamoms iš laisvųjų profesijų (tokioms profesijoms priskiriami, pavyzdžiui, gydytojai, teisininkai, buhalteriai, turto vertintojai, lektoriai, architektai, programuotojai, žurnalistai ir kt.); o kitos individualios veiklos (pavyzdžiui, prekybos, gamybos, žemės ūkio ir kt.) pajamos, įskaitant ir labai dideles pajamas, apmokestinamos taikant mažesnę 5 proc. tarifą. Be to, kiekvienos

rūšies individualios veiklos apmokestinamosios pajamos yra apskaičiuojamos ir apmokestinamos atskirai.

Individualią veiklą vykdančys gyventojai nuo Veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašė, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1797, nurodytų veiklos rūšių pajamų gali mokėti fiksuoto dydžio pajamų mokestį, jei gyventojas neprivalo registruotis ir nėra įregistruotas pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) mokėtoju. Tokio mokesčio dydį nustato savivaldybės, kuri išduoda verslo liudijimą, taryba. Tačiau tais atvejais, kai veikla vykdoma visoje Lietuvos teritorijoje, savivaldybių teisė nustatyti minėtą dydį yra apribota „grindimis“ (ne mažiau kaip 684 eurai per metus), t. y. savivaldybės negali nustatyti mažesnio fiksuoto pajamų mokesčio, nei nustatyta Įstatyme.

Šiuo metu ūkininkų ar kitų žemės ūkio veiklą vykdančių gyventojų per mokestinį laikotarpį visos gautos (uždirbtos) pajamos iš žemės ūkio veiklos apmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu tais atvejais, kai šias pajamas gaunantis gyventojas tuo mokestiniu laikotarpiu privalo registruotis ar yra įregistruotas PVM mokėtoju. Šioms pajamoms, atėmus leidžiamus atskaitymus, taikomas sumažintas 5 procentų gyventojų pajamų mokesčio tarifas. Žemės ūkio veiklą vykdančys gyventojai žemės, kuri savo esme yra pagrindinis jų pajamų uždirbimo šaltinis, įsigijimo išlaidų negali atskaityti iš pajamų.

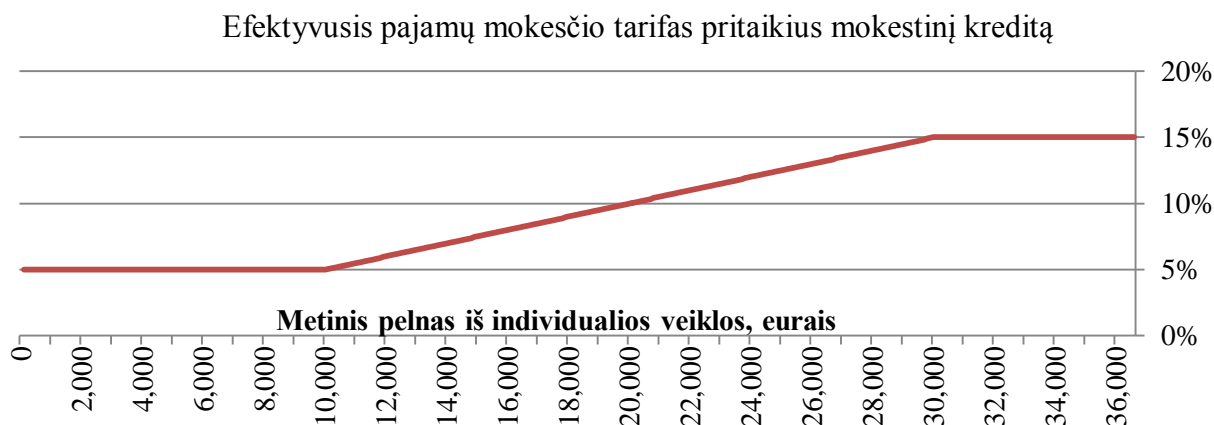
4. Naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Nors pastaraisiais metais NPD buvo nuosekliai didinami, mokesčių našta, tenkanti mažiausiai uždirbantiems asmenims, Lietuvoje vis dar atsilieka nuo ES vidurkio. Be to, tolesniu PNPD didinimu nebegali pasinaudoti mažiausiai uždirbantieji, nes dabartinėje apmokestinimo sistemoje jau beveik pasiekta riba, kada tolesnis PNPD didinimas nedaro įtakos mažiausias pajamas gaunančių asmenų disponuojamoms pajamoms (jau šiuo metu asmuo, gaunantis minimaliąją mėnesinę algą (toliau – MMA) (380 eurų) ir auginantis (vienas ar šeimoje) bent vieną vaiką, gyventojų pajamų mokesčio nebemoka, nes jam taikomas NPD yra didesnis nei jo gaunamas darbo užmokestis). Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projektu siūloma didinti bendrą NPD nuo 310 iki 380 eurų, taip mažinti darbo apmokestinimo našta mažiausiai uždirbantiems asmenims. NPD riboto darbingumo asmenims siūloma kelti atitinkamai nuo 320 iki 390 eurų ir nuo 380 iki 450 eurų. Taip pat siūloma atsisakyti PNPD už vaikus, kartu pereinant (kitų teisės aktų pakeitimais) prie tikslinių vaiko išmokų, kurios būtų mokamos visiems vaikams nevertinant šeimos pajamų.

Atsižvelgiant į tai, kad galiojantis individualios veiklos pajamų apmokestinimas lemia netolygų mokesčių naštos paskirstymą priklausomai nuo profesinės veiklos rūšies, dėl ko net ir didelį pelną gaunantys gyventojai apmokestinami taikant sumažintą 5 procentų tarifą, ir atvirksčiai – tam tikrų profesijų atstovai, net uždirbdami nedidelį pelną, moka 15 procentų pajamų mokestį, taip pat atsižvelgiant į nuolat kylančius ginčus dėl veiklos priskyrimo laisvųjų profesijų veiklai, Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad individualios veiklos apmokestinimas priklausys nuo per metus gaunamo pelno dydžio (o ne nuo profesinės veiklos rūšies). Tuo tikslu siūloma individualios veiklos apmokestinimo lygį reguliuoti mažinant patį apskaičiuotą gyventojų pajamų mokestį, t. y. taikant tarptautinėje praktikoje taikomą vadinamąjį mokesčio kreditą, kurio dydis būtų apskaičiuojamas pagal Įstatymo projekte nustatytas formules, kurias pritaikius būtų pasiekta, kad tais atvejais, kai individualios veiklos pelnas neviršija 10 000 eurų per metus, jis faktiškai būtų apmokestinamas 5 procentais; kai metinis pelnas viršija 10 000 eurų per metus, jam taikomas efektyvus pajamų mokesčio tarifas palaipsniui kiltų, kol pasiektų toliau jau nekintantį 15 procentų nominalų tarifą, kai pelnas siektų 30 000 eurų per metus. 10 000 eurų metinės apmokestinamosios pajamos kaip intervalo apatinė riba pasirinktos atsižvelgiant į 2018 m. numatomą vidutinį bruto darbo užmokestį (889,9 euro), kas per metus sudarytų 10,7 tūkst. eurų. Dėl formulės paprastumo sumą siūloma apvalinti iki 10 000 eurų. 30 000 eurų metinės apmokestinamosios pajamos kaip intervalo viršutinė riba pasirinktos šiuo metu galiojančiai privalomos registracijos į PVM mokėtojus apyvartos ribai pritaikius 30 procentų menamų išlaidų (be jas pagrindžiančių dokumentų)

atskaitymo taisyklę ($45000 \cdot 0,7 = 31500$, dėl formulės paprastumo sumą siūloma apvalinti iki 30 000 eurų). Pažymėtina, kad vertinant Įstatymo projekto poveikį individualią veiklą vykdančių gyventojų pajamoms iš individualios veiklos (pagal 2015 m. gyventojų pateiktų deklaracijų duomenis), tai: 29 procentams gyventojų pajamos „į rankas“ padidės, 7 procentams – sumažės, o 64 procentams – nesikeis. Kartu vertinant Įstatymo projekto teigiamą poveikį individualią veiklą vykdančioms asmenims, pažymėtina, kad įsigaliojus šiam projektui visos individualios veiklos pajamos galės būti mažinamos GPMĮ 21 straipsnio 1 dalyje nustatytais išlaidomis (iki šiol tokia galimybė galėjo pasinaudoti tik asmenys, kurių pajamos apmokestinamos 15 procentų dydžio pajamų mokesčiu).

Mokesčio kreditas būtų taikomas bendrai visų, gyventojų vykdomų, individualios veiklos rūšių pajamoms, todėl Įstatymo projekte kartu siūloma atsisakyti ir esančių ribojančių nuostatų, kad su individualios veiklos pajamų gavimu arba uždirbimu susiję leidžiami atskaitymai atimami atskirai pagal kiekvienos individualios veiklos rūšies pajamas, taip pat, kad iš skirtingų individualios veiklos rūšių susidarę mokestiniai nuostoliai gali būti dengiami tik tos rūšies veiklos, dėl kurios tokie mokestiniai nuostoliai susidarė, pajamomis. Tokia individualios veiklos pajamų apskaičiavimo sistema kartu sumažintų ir administracinę naštą individualią veiklą vykdančioms gyventojams, kadangi jiems nebereiktų atskirai išskirti ir deklaruoti išlaidas pagal kiekvieną vykdomą individualios veiklos rūšį, kas tam tikrais atvejais, pavyzdžiui, kai vykdomos panašios veiklos arba kai vienu išlaidų dokumentu grindžiami kelių veiklų leidžiami atskaitymai, sudaro papildomą administracinę naštą.

Įstatymo projekte siūloma naują individualios veiklos apmokestinimo schemą taikyti ir iš individualios žemės ūkio veiklos gautoms pajamoms, jei šios pajamos viršija registravimosi PVM mokėtojų ribą (45 000 eurų). Toks iš individualios žemės ūkio veiklos gautų pajamų apmokestinimas leistų užtikrinti, kad nebūtų sudaromos išskirtinės apmokestinimo sąlygos vienam iš ekonominių sektorių, ypač įvertinus tai, kad efektyvūs pajamų mokesčio tarifai, taikomi pajamoms iš žemės ūkio veiklos, yra sąlyginai žemi ir tam tikrais atvejais neproporcingi gaunamų pajamų dydžiui. Kartu siekiant, kad ūkininkams ir kitiems asmenims, gaunantiems pajamų iš žemės ūkio veiklos, atsirandanti mokesčių našta didėtų palaiptiesiems, ir įvertinus žemės ūkio veiklos specifiką (sezoniškumas, nepakankamas verslo lankstumas, žaliavų kainų kintamumas, ilgas gamybos ciklas ir lėtas kapitalo apyvartumas, žemės ūkio produktų gendamas, klimato sąlygų ir pan. įtaką veiklos rezultatams), Įstatymo projekto nuostatomis siūlomas pereinamasis laikotarpis, kas reikš, kad gyventojų pajamų mokestis žemės ūkio veiklą vykdančioms gyventojams didės palaiptiesiems (t. y. bendra individualios veiklos apmokestinimo sistema visiškai bus taikoma 2020 metais sumokant gyventojų pajamų mokestį už 2019 metams apskaičiuotas apmokestinamas pajamas). Be to, įvertinus tai, kad žemės ūkio paskirties žemė yra pagrindinis pajamų iš žemės ūkio

veiklos uždirbimo šaltinis, siūloma numatyti galimybę iš apmokestinamųjų pajamų atskaityti tokios paskirties žemės, naudojamos žemės ūkio veikloje, įsigijimo išlaidas.

Individualios veiklos vykdymas mokant fiksuoto dydžio pajamų mokestį (įsigijus verslo liudijimą) yra pats paprasčiausias gyventojų pajamų mokesčio sumokėjimo būdas, kuriam taikoma supaprastinta pajamų apskaičiavimo ir deklaravimo tvarka, toks pajamų mokesčio sumokėjimo būdas yra orientuotas į smulkiausių verslu užsiimančius gyventojus, tačiau kartu jis yra rizikingas pajamų neapskaitymo aspektu. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projektu siūloma iki 35 000 eurų mažinti šiuo metu taikomą 45 000 eurų apyvartos ribą, kurią peržengus pajamos nebegali būti apmokestinamos fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu. Toks ribos sumažinimas, vertinant pagal gyventojų 2016 m. deklaruotas pajamas mokesčių administratoriui, turėtų įtakos tik apie 3 procentus gyventojų, mokančių fiksuoto dydžio pajamų mokestį. Be to, atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projektu siekiama ir tolygesnės mokesčių naštos paskirstymo smulkiąjam verslui, reikia įvertinti, kad tokių gyventojų (deklaruojančių daugiau kaip 35 000 eurų pajamų apmokestinamą fiksuoto dydžio pajamų mokesčiu per mokestinį laikotarpį) pajamoms apskaičiuotas efektyvus pajamų mokesčio tarifas (skaičiuojant kiek yra sumokama fiksuoto dydžio pajamų mokesčio ir kiek yra deklaruojama pajamų) siekia tik 0,51 procento (už 2016 metus), arba 2,3 procento, jeigu būtų skaičiuojama nuo gauto pelno (laikantis prielaidos, kad išlaidos sudaro 78 procentų gautų pajamų).

Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad visas surenkamas fiksuoto dydžio gyventojų pajamų mokestis yra įskaitomas į verslo liudijimą išdavusios savivaldybės biudžetą, o Įstatyme įtvirtinta riba (684 eurai per metus, vykdant veiklą visos Lietuvos teritorijoje) iš dalies riboja savivaldybių teises savarankiškai nustatyti į jų biudžetus įskaitomo mokesčio dydį, Įstatymo projekte siūloma naikinti įsigyjant verslo liudijimą sumokamo fiksuoto pajamų mokesčio ribas, paliekant visas fiksuoto mokesčio dydžio nustatymo teises, įskaitant galimas lengvatas atskiroms gyventojų grupėms, savivaldybėms, taip didinant savivaldybių finansinį savarankiškumą. Pažymėtina, kad Įstatymo projektu nėra siūlomos nustatyti tam tikros pereinamosios nuostatos dėl savivaldybių tarybų teisės nustatyti fiksuoto dydžio pajamų mokesčio tarifus 2018 metams, kadangi Įstatymo projekto rengėjų nuomone, tokios nuostatos nėra būtinos – Įstatymo projektu siūlomas „švelnesnis“ teisinis reguliavimas – savivaldybių taryboms siūloma suteikti platesnius įgaliojimus nustatyti fiksuoto dydžio pajamų mokesčio, kuris visas įskaitomas į savivaldybių biudžetus, tarifus, paliekant visas fiksuoto mokesčio dydžio nustatymo teises savivaldybių taryboms, todėl iki Įstatymo projekto įsigaliojimo savivaldybių tarybų sprendimai, kuriais nustatyti fiksuoto dydžio pajamų mokesčio tarifai ar lengvatos dėl jų, t. y. nustatyti pagal apibrėžtas taisykles, neprieštaraus Įstatymo projekto nuostatoms.

Kartu, įvertinus praktikoje kylančius klausimus dėl kai kurių Įstatymo nuostatų aiškinimo ir taikymo, siūlomi kiti Įstatymo pakeitimai:

1) atsižvelgiant į kylančius klausimus dėl užsienio valstybėse, su kuriomis Lietuva yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, gautų pajamų, kurių dvigubas apmokestinimas naikinamas taikant atleidimo metodą (t. y. faktiškai Lietuvoje jos nėra apmokestinamos, jeigu mokestis buvo sumokėtas užsienio valstybėje), vertinimo NPD taikymo tikslais apskaičiuojant metines apmokestinamąsias pajamas, Įstatymo projekte siūloma keisti Įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 1 punktą aiškiai įvardijant, kad apskaičiuojant apmokestinamąsias pajamas iš pajamų atimamos tik Įstatymo 17 straipsnyje nurodytos neapmokestinamosios pajamos. Tokiu būdu būtų užtikrinta, kad užsienyje gautos pajamos, nepriklausomai nuo to, kokioje valstybėje jos gautos, būtų vertinamos taip pat kaip ir Lietuvoje gautos tos pačios rūšies pajamos;

2) Įstatymo projekte taip pat siūloma aiškiau išdėstyti pajamų rūšių, priskiriamų A ir B klasėms, sąrašus, kartu numatant, kad A klasei priskiriamos ir pajamos iš nekilnojamojo turto nuomos, gautos iš individualią veiklą vykdančių gyventojų (pakeitimas ypač aktualus ūkininkams, nuomojantiems žemės sklypus iš vietos gyventojų, kurie paprastai būna vyresnio amžiaus žmonės, dažnai atvejais patys negalintys pasirūpinti pajamų deklaracijų teikimu ir mokesčio sumokėjimu pasibaigus mokestiniam laikotarpiui). Kartu Įstatymo projekte siūloma atsisakyti individualios

veiklos pajamoms, gautoms iš darbdavio, taikomos išimties – siūloma tokias pajamas laikyti ne A klasės, o kaip ir kitas individualios veiklos pajamas – B klasės pajamomis (pakeitimas ypač aktualus ūkininkams, dirbantiems kooperatinėse žemės ūkio bendrovėse ir parduodantiems savo užaugintą produkciją toms bendrovėms – pagal dabartinį reguliavimą kooperatinės bendrovės, išmokėdamos išmokas už žemės ūkio produkciją, nuo visos išmokamos sumos išskaičiuoja 5 procentų pajamų mokestį, kurį ūkininkai gali susigrąžinti tik deklaruodami metines pajamas, t. y. tokiu būdu išaldomos ūkininkų apyvartinės lėšos);

3) siekiant, kad visų rūšių atliekų tvarkytojams būtų nustatytos vienodos mokestinės prievolės, siūloma keisti Įstatymą, pagal kurį A klasės pajamoms būtų priskirtos gyventojams išmokėtos išmokos ne tik už supirktą netauriųjų metalų laužą, dėl kurio apibrėžties nuolat kyla klausimų, bet ir už bet kokias atliekas, kurios apimtų tiek akumulatorius ir baterijas, tiek eksploatuoti netinkamas transporto priemones, elektros ir elektronikos įrangą ar kitas atliekas, savo sudėtyje turinčias arba neturinčias tauriųjų ar netauriųjų metalų;

4) užtikrinant mokesčių neutralumo principo laikymąsi, kartu skatinant alternatyvaus finansavimo priemonių plėtrą Įstatymo projektu siūloma, kad pajamos už paskolintą kapitalą (palūkanos) būtų apmokestinamos nepriklausomai nuo to, ar investuota į indėlius, ar į ne nuosavybės vertybinius popierius, ar paskola suteikta per alternatyvaus finansavimo priemones, Įstatymo 17 straipsnyje siūloma papildomai nustatyti, kad palūkanų už vartojimo kreditą, suteiktą tarpusavio skolinimo platformoje Lietuvos Respublikos vartojimo kreditų įstatyme ar atitinkamame Europos ekonominės erdvės valstybės įstatyme nustatyta tvarka, taip pat palūkanų už suteiktas lėšas sutelktinio finansavimo platformoje Lietuvos Respublikos sutelktinio finansavimo įstatyme ar atitinkamame Europos ekonominės erdvės valstybės įstatyme nustatyta tvarka suma, neviršijanti 500 eurų per mokestinį laikotarpį, būtų neapmokestinama.

5) siekiant mažinti administracinę naštą subjektams, išmokantiems A ir B klasių išmokas, siūloma nustatyti, kad informaciją apie tokias išmokas mokesčių administratoriui būtų galima pranešti viena forma (informacija apie B klasės išmokas būtų teikiama kaip papildomi kartu su pajamų mokesčio, išskaičiuoto iš A klasės pajamų, deklaracija teikiami duomenys) ir vienu terminu – iki kito mokestinio laikotarpio antro mėnesio 15 dienos;

6) į Įstatymą siūloma perkelti nuostatą (šiuo metu reguliuojamą Įstatymo įgyvendinamuoju teisės aktu), kad nuolatinio Lietuvos gyventojo prašymas, mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pervesti asmenims, pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą turintiems teisę gauti paramą, arba politinėms partijoms, nevykdomas, jeigu gyventojas nevykdo pareigos Įstatyme nustatytu terminu pateikti metinę pajamų mokesčio deklaraciją;

7) atsižvelgiant į tai, kad darbdaviai, siekdami paskatinti darbuotojus, pavyzdžiui, gimtadienio proga įteikdami nedidelės vertės dovanas, dažnai tai įvardija kaip prizą, kurio vertė iki 200 eurų per mokestinį laikotarpį šiuo metu yra neapmokestinama, o dovanos apmokestinamos nuo 1 euro, Įstatymo projekte siūloma suvienodinti prizų ir dovanų, gautų iš darbdavio, apmokestinimą. Taip pat, siekiant prisidėti prie valstybės vykdomos regioninės politikos, palengvinant galimybes investuotojams susirasti ir išlaikyti darbuotojus regionuose, bei suteikti papildomas galimybes darbdaviui mažesnėmis išlaidomis motyvuoti darbuotojus, teikiamas siūlymas neapmokestinamosios pajamos priskirti darbuotojų gautą naudą dėl darbdavio lėšomis apmokėtų visuomeninio transporto bilietų, naudojamų vykstant į darbo vietą ir iš jos.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai nenumatoma.

7. Galima priimto įstatymo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projekto įgyvendinimas užtikrintų tolygesnį individualią veiklą vykdančių gyventojų apmokestinimą, leistų sumažinti mokesčių našta visiems mažas pajamas gaunantiems gyventojams, kartu užtikrinant, kad bendras mokesčio tarifas būtų taikomas didesnes pajamas gaunantiems gyventojams neišskiriant nė vieno iš sektorių.

Taip pat subjektams, išmokantiems A ir B klasių išmokas, Įstatymo projektu siūloma mažinti administracinę našta nustatant, kad informaciją apie tokias išmokas mokesčių administratoriui būtų galima pranešti viena forma ir vienu terminu.

Įstatymo projektu taip pat skatinama alternatyvaus finansavimo priemonių plėtra, nustatant, kad gyventojų iš tarpusavio skolinimosi platformos arba sutelktinio finansavimo platformos gautos palūkanos, neviršijančios 500 eurų per mokestinį laikotarpį, yra neapmokestinamos.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, galiojantys teisės aktai, kuriuos būtina pakeisti ar panaikinti, priėmus teikiamą įstatymo projektą

Priėmus Įstatymo projektą, pakeisti ar panaikinti galiojančių įstatymų nereikės.

9. Įstatymo projekto atitiktis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų ir kitų norminių teisės aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimams ir bendrinės lietuvių kalbos normoms, sąvokų ir terminų įvertinimas

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

10. Įstatymo projekto atitiktis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos teisei

Įstatymo projektas neprieštaruoja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir ES dokumentams.

11. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai

Priėmus Įstatymo projektą, turės būti pakeisti Įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai, susiję su mokesčio deklaravimo tvarka (rengėjas – Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos).

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti įstatymo įgyvendinimas

Padidinus maksimalų taikytiną NPD ir individualius NPD riboto darbingumo asmenims, preliminariu skaičiavimu, valstybės ir savivaldybių biudžetai per metus neteks apie 101 milijonus eurų pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio. Dėl PNPD už vaikus atsisakymo poveikis biudžetui bus teigiamas (preliminariu vertinimu, valstybės ir savivaldybių biudžetai per metus papildomai gaus apie 75 milijonų eurų). Dėl pajamų iš individualios veiklos apmokestinimo schemos pakeitimo, įskaitant ir pajamų iš žemės ūkio veiklos įtraukimą į šią schemą, tikėtinas poveikis 2019-2020 metų biudžetui – teigiamas (preliminariu vertinimu, valstybės ir savivaldybių biudžetai per 2019 metus papildomai gaus apie 6,1 milijonus eurų, o per 2020 metus apie 5,2 mln. eurų). Dėl fiksuoto dydžio pajamų mokesčio mokėjimo pakeitimo, preliminariu vertinimu, 2018 metais būtų netenkama 0,6 milijonus eurų pajamų, tačiau darant prielaidą, kad tokie gyventojai pereis prie naujos individualios veiklos pajamų apmokestinimo schemos, 2019 metais papildomai būtų gaunama 1,3 milijonai eurų.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 164, nuostatas planuojami gyventojų pajamų apmokestinimo pakeitimai 2017 m. birželio mėn. buvo pateikti visuomenei vertinti parengtu konsultaciniu dokumentu. Gautos pastabos ir pasiūlymai buvo apsvarstyti ir įvertinti rengiant Įstatymo projektą.

Vėliau parengtas Įstatymo projektas buvo teiktas derinti Lietuvos bankui, Investors' Forum, Lietuvos darbdavių konfederacijai, Lietuvos verslo darbdavių konfederacijai, Lietuvos pramoninkų konfederacijai, Lietuvos verslo konfederacijai, Žemės ūkio rūmams, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijai, Lietuvos prekybos įmonių asociacijai, Lietuvos smulkiųjų verslininkų ir prekybininkų asociacijai, Lietuvos Respublikos smulčiojo ir vidutinio verslo tarybai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos bankų asociacijai, Lietuvos tarpusavio skolinimo ir sutelktinio finansavimo asociacijai, Lietuvos Respublikos valstybiniam patentų biurui, Lietuvos statybininkų asociacijai, Lietuvos autoverslininkų asociacijai, Lietuvos ūkininkų sąjungai, Lietuvos kaimo turizmo asociacijai, Lietuvos gyvybės draudimo įmonių asociacijai, Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijai, Lietuvos rizikos ir privataus kapitalo asociacijai, Lietuvos investicinių ir pensijų fondų asociacijai, Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacijai, Lietuvos turizmo rūmams, Legalaus verslo aljansui, Lietuvos naftos produktų prekybos įmonių asociacijai, Lietuviškų degalinių asociacijai, Lietuvos nacionalinei vežėjų automobiliais asociacijai „Linava“, Nacionalinei viešojo transporto keleivių asociacijai, Lietuvos buhalterių ir auditorių asociacijai, Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūrai.

Gautos pastabos ir pasiūlymai buvo apsvarstyti ir įvertinti.

14. Reikšminiai įstatymo projekto žodžiai

Neapmokestinamasis pajamų dydis, individuali veikla, verslo liudijimas, atliekos.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
